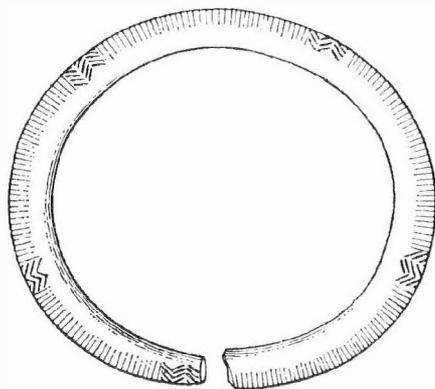

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

BRNO 1974

2. Červeně zbarvená kra se nacházela nad zjištěnými kamennými destrukcemi. Jevila se jako aglomerace rozdrčených cihlových zlomků (z podezdívky kamen?, jiný účel?).

Její původ není zřetelný.

3. Nejzachovalejší z neúplných zdobených kachlí vykazuje zřetelné motivické a kompoziční shody se „svrateckým kachlíkem“ ze sbírky H. Lansfelda⁴, podle něho datovaným „okolo r. 1800“.

Konečný rozbor zjištěných dokladů je třeba provést ve spojitosti s dokumentací keramického materiálu a případnými písemnými prameny.

Poznámky:

¹ Děkuji PhDr. V. Čechovi, CSc., za laskavé včasné oznámení nálezu.

² Situační schéma měř. cca 1:100 a fotokopie katastr. mapy Šaratic, č. 147—484—73 uloženo spolu s fotografiemi výzkumu v Museu Vyškovska. Půdorys Šaratic in: A. Ličman, Slavkovský okres, Vlastivěda moravská II. Místopis, V Brně 1921, 407, obr. 106.

³ A. Ličman, op. cit., 410.

⁴ H. Lansfeld, Lidové hrnčířství a džbánkařství, Praha 1950, příloha 49, vlevo, mezi str. 208—209.

Rettungsgrabung neuzeitlicher Kacheln und Keramik in Šaratice (Bez Vyškov). In Šaratice wurde bei der Wegherrichtung bei der Kirche eine Steindestruktion gemeinsam mit Bruchstücken neuzeitlicher Kacheln und Keramik gestört. Die verzierten Fragmente der unglasierten roten Glimmerkacheln kann man rahmenhaft aufgrund der Analogie aus der Sammlung von H. Lansfeld in den Zeitabschnitt des 18.—19. Jahrhunderts einreihen. Bei der Grabung hat man im Profil der Sonde eine rote Scholle erfasst, deren Ursprung nicht deutlich ist.

ZÁCHRANA KOSTERNÝCH NÁLEZŮ VE SLAVKOVĚ (okr. Vyškov)

J I Ř Í J A R O Š, Museum Vyškovska, Vyškov

(Tab. 101—102)

Při výkopu kanalizace na staveništi Veteriny Slavkov byly v lednu 1974 narušeny kosterné pozůstatky postupně 10 jedinců. Z výkopu zachránila dr. D. Šaurová jednu kompletní lebku, jednu s rozpadlými čelistmi a jednu fragmentární (z pohřbů později označených č. 1, 7 a 6). Spolu s dr. V. Čechem, CSc., oznámila nález do vyškovského musea. Bez účinné spolupráce obou jmenovaných, stejně jako Z. Kmuníčkové, by nemohlo k úspěšné záchraně vůbec dojít. Dne 18. 1. jsme s dr. Šaurovou a dr. Čechem prohlédli lokalitu. Následujícího dne jsme se Z. Kmuníčkovou vybrali části koster č. 3—9 a pořídili situační náčrt a terénní záběry. V dalším týdnu jsem pokračoval ve vybirání koster. Nově přibyla kostra č. 10. Kostra č. 8 nemohla být pro změněnou stavební situaci vyzvednuta. V terénu byla nejlépe zachovaná kostra č. 9. Byla kompletní. Ostatní byly buď narušeny již před výkopem nebo při něm. Veškeré nalezené kosterné pozůstatky neměly jakýchkoli stop milodarů, přídavků či jiného materiálu. Obrisy hrobů či zasypy hrobových jam nebyly v terénu vůbec patrné. Jedinci byli uloženi ve sterilní žluté slinovité půdě v hloubce 1,30—1,60 m. Orientace pohřbů byla naprosto chaotická, jak je možno posoudit z připojeného náčrtu (tab. 102). Pokud bylo možno rozlišit, kostry nebo jejich zbytky spočívaly na zádech (např. č. 2—4, 7, 9) s rukama připaženými k tělu. Výjimečné polohy nebyly za daného stavu zjistitelné.

Pokud se týče podkladů pro případnou interpretaci, je možno brát v potaz několik skutečností:

1. Na Bučovské ulici, kde se pohřebiště nalézá, je uváděn starý židovský hřbitov, přenesený po roku 1744 do míst nynějšího cukrovaru, a ještě později pod kopec sv. Urbana¹.
2. Habáni, bydlící rovněž na Bučovské ulici, měli hřbitov za panským mlýnem, tedy v jiné části města².
3. Pohřebiště je mimo obvod starých městských hradeb (jedinci mimo společnost?).
4. Přítomnost pravěkého osídlení ve zkoumané části nebyla dosud prokázána (i když poblíž se nachází pohřebiště zvoncovitých pohárů).

Více snad o nálezech promluví příslušný antropologický rozbor. Po zachránění byly kostry a jejich zbytky uloženy v Historickém muzeu města Slavkova (Austerlitz). Lze očekávat, že při pokračujících zemních pracích dojde zřejmě k dalším nálezům a je možné, že i k narušení pohřebiště zvoncovitých pohárů.

Poznámky:

¹ A. Ličman, Slavkovský okres, Vlastivěda moravská II. Místopis, V Brně 1921, 178. Též Vyškovsko, V Brně a Vyškově 1965, 431.

² A. Ličman, op. cit., 134, 136.

Rettungsgrabung von Skelettfunden in Slavkov (Bez. Vyškov). In Slavkov wurden auf dem Bauplatz der Veterina, n. p., Slavkov, Bučovická Gasse Skelettüberreste von insgesamt 10 Individuen gestört. Die Verstorbenen waren im sterilen Boden in einer Tiefe von 1,30—1,60 m beigesetzt und hatten keine Beigaben. Die Umrissse der Gräber oder Aufschüttungen der Grabgruben waren im Terrain nicht sichtbar. Die Orientierung der Bestattungen war völlig chaotisch. Sofern es möglich war festzustellen, lagen die Skelette oder ihre Überreste auf dem Rücken mit den Armen beim Körper.

Mit Rücksicht zur Anbringung des Gräberfeldes ausserhalb des Umkreises der alten städtischen Schanzen kann von einer Beisetzung der Individuen ausserhalb der Gesellschaft erwogen werden. (jüdische Bevölkerung, Wiedertäufer, Verurteilte, Epidemie?). Man kann erwarten, dass bei den fortschreitenden Terrainarbeiten es zu einer Störung weiterer Funde kommen wird.

NOVOVĚKÉ NÁLEZY Z HUSTOPEČÍ

(okr. Břeclav)

JOSEF UNGER, Regionální museum, Mikulov

Při výkopových pracích v místech bývalého městského příkopu bylo nalezeno větší množství střepů z polévaných i nepolévaných hrnců, trojnožek, mís a brněnských pohárů z 16.—17. stol. Nálezy zachránil a do mikulovského musea předal J. Tým.

Neuzeitliche Funde aus Hustopeče (Bez. Břeclav). Bei Grabungsarbeiten an der Stelle des ehemaligen städtischen Grabens fand man eine grössere Menge Scherben von glasierten sowie unglasierten Töpfen, Dreifüssen, Schüsseln und Brünner Bechern aus dem 16.—17. Jahrhundert. Die Funde barg J. Tým und übergab sie dem Museum in Mikulov.

ZACHRAŇOVACÍ AKCE V BRNĚ-MERHAUTOVA ULICE

(okr. Brno-město)

BOHUSLAV KLÍMA, AŮ ČSAV Brno

Pracovníci Pozemních staveb ohlásili 19. 11. 1973 ústavu nález většího počtu kostí, které zachytili bagrem při hloubení základové rýhy pro opěrnou zeď rozšiřované křižovatky Merhautovy a Jugoslávské ulice v Brně. V profilech obou stěn byly patrné hluboce zapuštěné hroby hřbitova, který zasahoval až do zahrady ZDŠ-Vranovská ulice, na němž se přestalo pohřbívat okolo roku 1850. Blíže křižovatky prořala rýha hřbitovní zeď a hned za ní v podloží hrobových jam rozsáhlejší popeliště se střepy nádob 17.—18. století.

Bergungsaktion in Brno, Merhautova Gasse (Bez. Brno-město). Bei einem Grundaushub zur Erweiterung der Strassenkreuzung Merhautova und Jugoslávská Gasse in Brno wurde ein Friedhof gestört, der um das Jahr 1850 unterging. Im Liegenden der Gräber näher zu der Strassenkreuzung war eine umfangreichere Brandstätte mit Gefässscherben aus dem 17.—18. Jahrhundert sichtbar.

TRANSITNÍ PLYNOVOD U HUSTOPEČÍ

(okr. Břeclav)

BOHUSLAV KLÍMA, AŮ ČSAV Brno

V úseku transitního plynovodu mezi Hustopečemi a Starovičkami provedl J. Šlosar opakovaně průzkumné pochůzky. Na několika různých místech sbíral jen střepy středověké keramiky. V celém dlouhém úseku trasy nezasáhla však široká rýha podle jeho hlášení žádný pravěký objekt.

Transitgasleitung bei Hustopeče (Bez. Břeclav). Der Aufbau der Transitgasleitung im Raume von Hustopeče erbrachte von einigen Stellen nur Scherben mittelalterlicher Keramik.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1973

Vydává: Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor: Akademik Josef Poulik
Redaktoři: Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhový
Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby: Doc. dr. B. Klíma, A. Životská, L. Trávníčková, M. Bálek
Na titulním listě: bronzový náramek lužické kultury z Býkovic
Tiskem: TISK, národní podnik, Brno, provozovna 54, Gottwaldova 21
Evidenční číslo: ÚVTE1-73332
Vydáno jako rukopis — 450 kusů — neprodejné